

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— 1 frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Nyitótér sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

Több rendet!

Igenis, több rendet kérünk annak a szegény népnek érdekében, melynek sorsával nem sokat törődtek azok, kik épen azért vannak odaállítva hivatalaik élére, hogy a pontosságuk őrei legyenek, s a népet a minden oldalról és sokszor igaz ok nélkül jövő zaklatásoktól megoltalmazzák.

Nagyon gyakran merült fel eset úgy vármegyénkben, mint az ország más vidékein is, hogy a közönségtől az évek óta bevett illetékeket ismét követelik. És ha az illető nem őrizte meg 5-6, sőt néha 10-15 éves nyugtáit, melyekkel igazolni képes, hogy kötelezettségének annak idején eleget tett, kéréseket illetően el is verik rajta a port.

Ha pedig meg vannak a nyugták, akkor futtatják a szegény embert pénzügyigazgatóságtól adóhivatalhoz, onnan a jegyzőhöz, majd visszafelé, míg végre sok huzavona, a szegény embernek nem esékély fáradsága és költsége után végre kiderül, hogy valahol fenakadás történt.

Hát az ilyen renddel nem lehet megelégedve sem az állam, sem a társadalom, legkevésbé természetesen azok, kik legközelebről levén

érdekelve, mindenki által könnyen érthető okból leginkább érzik a hivatalos közeg mulasztásának keserű következményeit.

Mi nem kutatjuk, hol van a hiba, ez nem a mi feladatunkhoz tartozik. Csak konstatáljuk, hogy esetek merültek fel, melyekkel közkívánatra készséggel szolgálunk.

Az állami adminisztrációnak oly hatalmas apparátusa van, melytől joggal megkívánhatja minden adófizető polgár, mert hiszen az ő fil-lérei tartják fen, hogy egyik-másik alantas közeg tévedése vagy épen hivatali mulasztása vagy nem tudom mi miatt, igaztalanul zaklatásnak ne legyen kitéve.

A pénzkérdés az országok kormányzásának Achilles sarka, — itt a legnagyobb pontosságra és ellenőrzésre van szükség, mert ha a népre annak látszata tesz benyomást, hogy felületesen bánnak el épen a legkényesebb dolgokkal, melyek vagyoni-lag oly közelről érintik, könnyen lábra kap keblében, és mondjuk ki, — méltán — a bizalmatlanság és az ezzel járó elégtelenség a fenálló rendszer és kormányzat iránt. Itt nem volna szabad felmerülni a legcsekélyebb mulasztásnak sem, mely kétséget támaszthat az adózó polgárok között, s azon feltevésre szol-

gáltat alkalmat, hogy állampolgári kötelezettségeiknek teljesítése közben visszaélésnek vagy zsarolásnak eshetnek áldozatul.

A nép az elégtelenségre a minden oldalról jövő izgatások következtében nagyon is hajlandó. Megmutatta ezt hazánkban az utóbbi pár év, a szocialistikus eszmék rohamos terjedése. Ezen különben esudálkozni is alig lehet, hiszen a politikai visszaélések korszakában volt gyuananyag elég, mely a lappangó izgatottságot lánggra lobbantotta. A mi adataink is a multból valók, abból az időből, midőn nem ismer-ték a jog, igazság és törvény jel-szavát, midőn a nép teljesen ki volt szolgáltatva egyesek hatalmaskodá-sának vagy önkényének.

Nem akarjuk a mult hanyagsá-gáért felelőssé tenni a jelent, csak arra figyelmeztetünk, hogyha ilyen rendetlenségek az állami administ-rációban megtörténhetek a multban, megtörténhetnek a jövőben is, ket-tőzött figyelemmel kell tehát órködni azoknak, kik a törvény, jog és igazság zászlójára esküdve eme jel-szavak végrehajtói gyanánt vannak odaállítva a nép közzé. Különben humbug az egész, üres, értéktelen frázisokká válnak azok a hangzatos kijelentések, melyek a kedélyek

TÁRCSA

Megtérés.

Csak vissza, vissza vágyik szüntelen
E bünterhelt szív hozzád, Istenem,
A föld porából csillagok fölé,
Hogy ott pihenjen drága kebleden.

Tied a szívem, mint oly sok harez után,
Mint tuzón át megtisztul az arany;
A tókozló bánkódva visszatér,
Öleld szivedre, hol üdv s béke van.

Maradj velem, oh légy te is övé,
Teremts beléje új reményt, hitet,
S szeretetet, mely élve, halva is
Hozzád, föl a mennyországba vezet.

Grácia.

Levél a tengerről.

Ira Frank Vilma.

T. Szerkesztő Ur!

Sipulusz egy tárczájában azt olvastam ugyan, hogy csak az ostoba ember konzekvens; én azonban ismertem okos embert is, aki következetes volt s miután a magam részéről mindig becsültem ezt a tulajdonságot, most is megtartom szavam, bár nehezemre esik annak beváltása. Mert bizony, most már

nem könnyű dolog szavamnak állni s leírni velenzei utamat; először is már hat hete, hogy visszatértem, s így benyomásaim nem oly frissek; de meg végére jár a holt idény is, s így az embereknek nagyobbak a pretenziók, mint az uborka-saisonban. De megígérttem, megtartom.

Julius 15-én indultunk utnak Fiume felé, Budapesten át, hol természetesen kiszálltunk, mert hiszen a magyar ember nem tud az ő kedves fővárosán keresztül utazni a nélkül, hogy legalább néhány órát ott ne töltsön. Másnap tovább utazva, a felkelő napot a Karsthegységben, vasuti fülkéből köszöntöttük. Éjjel aludtunk; mikor az ablakfüggönyöket félrehoztuk, már jó magasan haladtunk a Karstban, melynek egyes csucseit a nap sugarai már bearanyozták; csakhamar ránk is mosolygott, előbujva a hegyek mögött. Meglehet, sok emberrel jövők ellenkezésbe, mikor a Karstot szépnek állítom, de nekem nagyon tetszett kopár csucsei, mély szakadécai, fantasztikus sziklaképződményeivel. Azt azonban elismerem, hogy szomorú benyomást tett rám, mert nagyon elárulta az ott lakó nép rémitő szegénységét. Azok az emberek összehordják a sziklák felületén levő földet egy helyre, s így nagy kinnal néhány négyszögmeternyi

területen kerteket csinálnak maguknak, hol burgonyát, zöldséget, paszulyt stbit természetnek. Ezt is az asszonyok, mert a férfiak ott rendkívül restek.

Vonatunk gyorsan rohogott lefelé s már láttuk a hegyek aljában a tengert, egyelőre csak kicsiny öblöket, a Quarneró szeszélyes partképződésének szülőit. Azután még két kis állomás és előttünk fekszik Fiume, meg a lapis lazuli színű Quarneró, sok kis uszkáló vitorlás hajóval, majd meg a kikötő nagy árboczosával. Keresztülrohogunk a városon, azután megérkezünk, kiszállunk. A hotelből első utunk természetesen a molóra visz, közelről látni azt a vizet, melyet annyira megszerethet az ember, melyet hiven visszaadni festő hiába kísérel meg. Délután már rajta voltunk, kihajóztunk Abbáziába, fél óra mulva benne fürödtünk, ezek után elmondhattam, hogy ismerem a tengert. Bele is szerettem rögtön, hiszen olyan gyönyörű ez a víz, akár mikor nagyfényes időben intenzíven kék, vagy opálszerű színeket játszik, akár mikor borus időben szürkésen zöld. Különben miután 12 napot a tenger mellett töltöttem, elmondhatom, hogy a Quarnero a legszebb tengervíz, bár az egész Adria felséges.

Abbáziáról mit irjak? Gyöngye az én

megnyugtatóra valának szánva. Sőt sokkal nagyobb veszedelmet rejt méhében, mert elveszti az ember minden illuzióját, minden reményét egy jobb jövő iránt, ha az államkormányzat a törvény, jog és igazság korszakában sem jobb, mint midőn a politikai jellemtelenség ülte orgiáit.

Országos biztosítás.

Talán senki sem gyönyörködik úgy munkájában, mint a gazda-ember. Nap nap mellett ki megy a mezőre s látja, mint kél, mint fejlődik a mag, szépül a buza, a tengeri, melyet a verejtékével felszántott földbe elvetett... Majd az illatos gyepszőnyeg kecsgetti reménnyel s hívja újabb munkára, majd a dusan megrakott borfa ígér vig szüretet. De ha sok a gazda öröme, sok aggodalma is. Az elemek: a tűz, a víz, vagy a jég, fagy nem tehetik-e tönkre egész évi fáradozásainak eredményét? Oh hányszor esnek egész határok áldozatul az elemi csapásoknak, sujtó katasztrófáknak! Az emberi elmének alig van áldásosabb találmánya, mint a biztosítás, mely a katasztrófák, a szerencsétlenségek pusztító hatását évek hosszu sorára fölcsztva enyhíti és teszi elviselhetővé, sőt alig észrevehetővé. De alig is van intézmény, melyben több visszaélés fordulna elő, mint a biztosítási intézményben. Nagymérvű lehozások, lelkiismeretlen perzent-felvételek, az ügynökök kapzsisága, a nagy jég és kár biztosítási díjak, a biztosítási összeghez sokszor huza vona, vagy per utján való jutás; mindezek diszkreditálták a társulatokat. Már a mult évben is a birtokos osztálynak jelentékeny része nem biztosított és mégis a társulatok 3—4 millió frt tiszta nyereséget tudtak felmutatni. Nem volna-e jobb, ha ilyen összeg az érdekelt gazda közönség zsebében maradna? Nem volna-e már ideje véget vetni a visszaéléseknek? Gróf Széchenyi Imre szerint a biztosító társaságok tulkapásaival szemben a védekezésnek két módja lehet; az állami biztosítás, vagy az országos szövetkezés.

tollam arra, hogy annak szépségeit méltassa; ez egy darabka paradicsom. Remek kultura, gyönyörű parkirozás és a mienktől elütő délies vegetáció akkor is széppé tenné azt, ha nem volnának magnolia fái, viszont ez a fa magában értékessé tehet egy helyet. Kemény, fényes, hoszukás leveleivel, 10—12 ctm. átmérőjű ivoire színű virágaival, leirhatlanul édes bódító illatával — azt hiszem a legszebb fa, mit valaha láttam, disze Abbázianak is. A partja sziklás, s a hullámok folytonos törése következtében a part mentén mindig ama titokzatos susogás hallatszik, mely oly ábrándossá teszi az embert, olyan édesen bussá a lelkét. Van ott egy elrejtett zug, kilátással az egész öbölre; előtte nagyon sok szikla, ezek egyikén márványba faragva egy Mária szobor. Kezeit keblén összekulesolja, arca fájdalmasan fordul a tenger felé, ruháját fujja a szél — nagyon szép és nagyon megható. Egy grófnő állította a szobrot, vízbefult fia emlékére.

Két napot töltöttünk Fiumében s ez idő alatt úgy megszerettük a szimpatikus tengerparti várost, hogy csaknem nehéz szívvel indultunk utnak esti 8 órakor Velence felé. A hajón (Dániel Ernő) nem sok utas volt, majd mind magyar, ami jól esett nekünk. Kiültünk a fedélzetre, csak onnan

Az első, ha még annyi védője volna is, kivált a részvény-társulatok nagy hatalmával szemben csak sok évi vajudás után volna keresztül vihető. De másrészt — az állami biztosítás esetén, — a biztosítási díjat az állam adóformában vetné ki és szedné be. Ugy de, — mint 1897 lapunk 37-ik számában kifejtettük, — sok szegény ember van hazánkban a felvidéken, de másutt is, kinek nines egyebe annál a rongyos viskónál, melyet talán őseitől öröklött, — napi élelmét is alig tudja napszámmal vagy fuvarozással megkeresni. Az ilyenek aztán azt a biztosítási díjat, bármily csekély legyen is, sehonnan sem képesek előteremteni. S mi következik akkor? Néhány év mulva dobra ütök házikóját a biztosítási díjak fejében. Ily módon épen oda jut a szegény ember, mintha ellensége perzselte volna fel, legfeljebb annyi vigasztalása lehet, hogy nem boszuállásnak esett áldozatul, hanem törvényesen lett koldussá téve. Végre az állami befolyásból a polgárságra már elég van, nem szabad azt egy újabb, tágas térre kiterjeszteni.

Nem marad tehát más hátra, mint a kölcsönösség elvén nyugvó szövetkezeti biztosításra térni, a mely a művelt nyugat nyújtotta példák szerint a legalkalmasabb a közérdek megóvására. Ez az országos biztosítás az eddig tisztán üzleti szempontok szerint kezelt biztosítási ügybe bele viszi a „Magyarország“ igen helyes megjegyzése szerint az önkormányzat elemeit, a melynek nemesítő, ellenőrző hatása alatt el kell sorvadni minden visszaélésnek. Kiküszöböli a biztosítási ügyből az üzleti nyereséget és osztalékot és így sok millió haszontalan kiadást takarít meg a biztosító közönségnek. Az országos biztosítás eszméjét, mi már lapunk említett számában felvetettük és most örvendünk, hogy közeledik a megvalósulás felé, a mennyiben az országos mezőgazdasági kongresszus Gróf Széchenyi Imre indítványára kimondta elkerülhetetlen szükségességét és országos mozgalmat indít e szövetkezethez való csatlakozásra nem csak az ország gazdái és földbirtokosai, hanem iparosai, kereskedői és házbirtokosai körében is.

lehet teljesen élvezni a tündérien szép utazást. A sors kedvezett nekünk, egyetlen felhőske sem volt az égen, a teli hold sugarai hosszu sávot hagyva fürödtek a sötétlő hullámokban, Éjfélig csak kellemes, gyenge szellőske lengedezett, akkor fordult hajónk s erősen kezdett fujni a szél. Egyuttal a látóhatár egyik oldalán sötét fellegek tüntek föl. Így talán még szebb volt a látvány; itt a teli hold végnélküli ezüst csikja a vízben, ott a sötét hátteren sűrűn cikázó villámok. Mégse soká gyönyörködtünk benne; a bórává fajuló szél bekergetett bennünket, bementünk s tartva az erős hullámvázástól s a vele járó tengeri betegségtől ismét Sipulusz tanácsa szerint, ledőlünk a pamlagokra. 10 perc mulva elaludtunk; amikor felébredtem, javában dühöngött a bóra, tánczoltak a butorok. Kíváncsi voltam a háborgó tengerre, de alig pár lépés után éreztem, hogy nem jót tesz a talpon levés, így hát újra lefeküdtem — elaludtam. Azzal a hirtelen ébredtetek föl, hogy Velence látszik már. Sietünk ki a fedélzetre, ott gyűlt össze az egész hajó közönsége. Csillogó víztől mosva, nap-sugarakba fürösztve ott bontakozott ki előttünk a ködből a tündérváros — Velence.

Kérelem.

A gazdasági és ipari hitelszövetkezekről szóló 1898: XXIII t. cz. értelmében létesített „Országos központi hitelszövetkezet“ megalakítása alkalmával kiváló sulyt helyezett a királyi kormány az összes társadalmi tényezők részvételére és ezért már a mult évben alapítványi üzletrészek jegyzésére kérte fel az ország közönségét.

Magam is felkértem azon alkalommal a kormányzatomra bizott törvényhatóságokat, valamint az ezek területén működő testületek s intézetek vezetőit, hogy a felhívás sikerét töltök telhetőleg előmozdítani és különösen azt fontolóra venni s vétetni sziveskedjenek, hogy az alapítványi üzletrészek jegyzésénél a netalán csekélynek mutatkozó kamatozást bőségesen meghaladják azok az előnyök, melyek a helyes irányban vezetett szövetkezet révén az adózási képességnek az általános erkölcsi és anyagi jólétnek emelésében a lakosságra háramlanak.

E kérelem nem talált oly mérvű visszhangra, mint a minőt az ügy fontosságából folyólag várni lehetett; mert esupán Szatmár-Németi szabad királyi város közönsége és a szatmári káptalan juttatta tudomásomra egy-egy üzletrész jegyzését.

Nem kívánom ezt a szövetkezeti eszme iránti érdeklődés hiányának tulajdonítani; mert az arra illetékes facorok már régebben tanujelét adták annak, hogy a szövetkezetek jelentőségét kellőleg méltányolják, a mennyiben több törvényhatóság területén intenzív mozgalom indult meg szövetkezeti hálózat létesítése érdekében.

A csekély eredmény egyedül annak lehetett következtetése, hogy mult évi 720 elnöki számú felhívásomban a kormány rendelete folytán igen rövid — négy napi — időközöt határoztam meg a jegyzésre, a mely rövid idő nem elég arra, hogy az ügy kellőképen mérlegeltessek.

Remélni bátorodom, hogy a hivatott tényezők az együttműködésre az eddiginél nagyobb mérvben lesznek megnyerhetőek, ha az elhatározásra több idő áll rendelkezésre s ezért ezuttal becses elhatározásának közlését *december 15-ére* kérem.

Az aláírásra vonatkozólag tájékozással a következőket kívánom tudomására juttatni.

Egy alapítványi üzletrész a törvényben megállapított legkisebb összegre 1000 koronára szól.

Az alapító tagok jogviszonyaira vonatkozó rendelkezésekből a következőket emelem ki.

1. Az alapító tagok a központi hitelszövetkezet kötelezettségeiért csak alapítványi üzletrészeik erejéig felelősek; másrészt a központi hitelszövetkezet vagyonában és jövedelmeiben csak annyiban részesülnek, hogy üzletrészeik alapszabályszerű visszafizetését s a nyereségből legfeljebb négy évi százalék kiszolgáltatását követelhetik.

2. A szavazati jog gyakorlásának módját az alapszabályok határozzák meg.

3. A jegyzett alapítványi üzletrészek visszafizetésénél a tagság megszűnik.

4. A központi hitelszövetkezet tiszta nyereségéből első sorban tiz százalék a tartalékalapra, továbbá tiz százalék a kötvények külön biztosítéki alapjára, a fentmaradó összeg az üzletrészek osztalékára fordittatik.

5. A központi hitelszövetkezet tizenkét tagból álló igazgatóságába az alapítók négyet választanak.

6. Aláíráskor 20% a legközelebbi adó-

hivatalban fizetendő, a további fizetéseket a Budapesten (IV. ker. Kaplony-u. 9.) székelő igazgatóság állapítja meg.

Az igazgatóság közlelbbi felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Ezeket becses figyelmébe ajánlva számítok hazafiai buzgalomára s reményem, hogy a folyamatba tett actió eredményes leend.

Nagy-Károly, 1899. szeptember 7

Gróf Hugonnai
főispán.

Hírek.

Személyi hír. A püspök ur tegnap reggel Szabó István titkára kíséretében Budapestre utazott, hogy részt vegyen az egyházkormányzati ügyekben összehívott püspöki értekezleten, mely holnap veszi kezdetét. Öméltósága körülbelül egy hétig marad a fővárosban.

Kisasszony napja. A mult pénteken Maria születésének emlékét ülte a kath. egyház. Magasztos ünnep ez. Az emberi nem megváltásának történetében jelzi az üdvösség napjának érkezését. A székesegyházban d. e. 9. órákor ünnepélyes szent mise volt, melyet Szabó Norbert apát-kanonok mondott, Mladonicski Ferenc jézustársasági atya pedig megható szent beszédet intézett a közönséghez. Az istentiszteleten a tanuló ifjuságon kívül a hívek nagy számmal voltak jelen.

Mária neve napját minden esztendőben kegyelettel ünnepli meg a kath. egyház, melylyel a Megváltó anyja iránti tiszteletből teljes bucsu van összekötve. A székesegyházban vasárnap délelőtt 9 órákor ünnepélyes szent mise volt, mely alatt a szép számmal egybegyűlt hívek az istenanya hathatós pártfogásáért esedeztek. A szent misét dr. Keszler Ferenc pápai praelátus mondotta. Ugyane napon járultak a kath. vallásu tanulók intézeteik házi kápoínájában a szent áldozáshoz.

Gyászmise a királynéért. Az ünnepeles gyászmisét tegnapelőtt a székesegyházban elhunyt királynének lelkiüdvéért ő méltósága a püspök ur mutatta be az egek urának tekintélyes számú közönség részvétele mellett. Jelen volt Ludmann Gyula ezredessel a tisztikar, Bernáth Elemer táblai és Galba Lajos törvényszéki elnökkel a bíróságok, Hérmán Mihály polgármesterrel a városi hivatalnokok és egyéb hivatalos testületek is. Ott voltak a kath. intézetek növendékei tanáraik és tanárnök vezetése alatt. A közönség áhitattal és mély megilletődéssel hallgatta meg a szent misét, buzgón kérve Istent, hogy szeretett királyi asszonyának adjon a mennyben örök boldogságot.

Uj apát. Ő felsége Jordán Károly pápai kamaras, szaniszló plébánosnak az apói címzetes apátságot adományozta. Ugy irodalmi munkássága, mint buzgó lelkipásztori működése mindenki előtt ismeretes vármegyénkben, miért is a nyert kitüntetéssel a valódi érdem vette jutalmát. Gratulálunk az apát urnak.

A szentkatolnai Cseh családnak rövid idő alatt harmadik tagját látjuk sirba hajolni. Mult évi nov. 22-én Cseh Jánosné Szuhányi Valéria, az évi febr. 27-én Cseh Karolina, tegnap ismét család feje, Cseh János halt el. A megboldogult öreg ur ismert, nagyrabecsült tagja volt egész vármegyének, igaz hive ker. kath. házának. Ha Szatmáron időzött, nem volt árnnap, hogy az Isten házát elmulasztotta. Va. Komoly, visszahuzódó természete alatt mán érző sziv rejlett, melynek melege kiáradt az egész családra. Mult szombaton vette föl

példás áhitattal a haldokló szentségeit. Holttestét a dobrács-apátii családi sírkertbe szállítják eltemetés végett f. hó 14-én délelőtt, pénteken d. e. 10 órákor pedig engesztelő sz. mise lesz lelki üdvéért a székesegyházban.

Hivatalvizsgálat. A debreczeni kir. itélőtábla elnöke, Bernáth Elemer pénteken este dr. Bakó József elnöki titkár kíséretében városunkba érkezett a bíróságok megvizsgálása végett, s itt időzése körülbelül egy hetre fog terjedni. Szombaton délelőtt a törvényszéki elnök vezetése alatt a bírói kar, majd Veréczy Antal táblabíró által vezetve a járásbíró, a városi tanács Hérmán Mihály polgármesterrel és az ügyvédi kamara dr. Farkas Antal elnökkel jelent meg a táblaelnök tiszteletére, ki ez alkalommal teszi első hivatalos látogatását városunkban. Este a korona vendéglőben fényes bankett volt, hol az együttvoltak vidám hangulatban töltötték az estét, s Ratkovszki Pál főgymn. igazgató meleg szavakkal köszöntötte fel a tábla elnökét.

Ezüsti mise. Szalay Sándor, beregszászi plébános e hó 8-án, kisasszony napján ünnepelte meg áldozópapságának 25-ik évfordulóját. Beregszász közönsége, mely tisztelettel es szeretettel veszi körül buzgó plébánosát, nem késett ez alkalomból érzelmeinek külsőleg is kifejezést adni. Számosan üdvözölték a nagy napon, boldogságot kívánva neki a jövőben. — Adja Isten, hogy ugy legyen

Hymea. Ifj. Fényes Péter batizi földbirtokos vasárnap esküdt örök hűséget Gabányi Miklós szamoskőrödi földbirtokos leányának, Mariska kisasszonynak. Az esketési szertartást Lengyel József képezdei tanár végezte. — Székely Sándor dr. ügyvédjelölt és tartalékos hadnagy jegyet váltott Gábel Antal sárközüjlaki földbirtokos leányával, Aranka kisasszonnyal. — Nagy Rezső debreczeni ev. ref. főgymn. tanár eljegyezte Kovács Melánia kisasszonyt, ki a mult isk. évben nyert a helybeli kir. kath. tanítónőképezdében oklevelet.

Változás a tanári karban. A vall. és közokt. miniszter Glósz János kir. kath. főgymn. tanárt a czeglédi állami főgymnasiumhoz helyezte át, kinek helyére a szatmári kir. kath. főgymnasiumhoz dr. Vida Sándort nevezte ki. Az új tanár már meg is érkezett és megkezdette működését.

Zárdasztentelés. Folyó hó 8-án örömnapija volt az erdödi római katolikusoknak. — E nap érkezett ugyanis Ő mélt. a Püspök ur Hámon József kanonok, Szabó István titkár, Hámon Róbert szentszéki aljegyző, a tartományi főnök és társai kíséretében Erdődre, hogy a néh. Irsik Ferenc által, még életében megvásárolt leányiskola, óvoda és apácák lakhelyiségét megáldja és megszentelje. — Hámon kanonok 9 órákor nagymisét tartott, melyen Püspök Ő Méltósága, az apácák és a hívek buzgón imádkoztak az új intézet felvirágzásáért. . . . Mise után a hívek a mindenszentek lytaniájának éneklése mellett, zászlókkal vonultak az iskolahelyiséghez, hol Püspök Ő Méltósága diszornatusban egyenkint beszélt az összes helyiségeket. Fénypontja volt az ünnepélyes beiktatásnak, Püspök Ő Méltóságának, szívből jövő hatalmas szent beszéde, melyben az apácák nevelésének jótékonyágát és a híveknek a megboldogult nagynevű alapító iránt tartozó háláját kiemelve, miedenkinek lelkére kötötte, hogy a gyermekek kath. nevelését első és legszentebb kötelességöknek tekintsék és arra vagyoni állásuk szerint, áldozzanak. — Könyvelébadt szemünk, midőn Püspök Ő Méltósága köszönetet mondott a nagylelkű alapítónak, aki iránt mindig érzett kegyeletét azzal is tanusította, hogy a leleczház főnökijét és ezen intézet alapítójának unokaöccsét is kegyes

volt, mindenre kiterjedő atyai figyelemmel magával hozni! Végre a felszentelés napjáról az új apácza iskolát „Mária Intézetnek” keresztelve, az összes jelenvoltakat, belefoglalván az otthon maradt betegeket és a halottakat is megáldá. A térdrehullt közönség buzgón imádkozott Püspök Ő méltóságával együtt egy Miatyánkot, Üdvözlegyet és Hiszekegyet a bőkezű alapító üdvéért és a nevelőintézet menyei megáldásáért. A helybeli plébános, meghatottságában kézesókkal fejezte ki az erdődieknek Ő méltósága iránti háláját és forró köszönetét. — Rövid pihenés után Ő méltósága egész kíséretevel visszatért Szatmárra.

A képviselőválasztástól még jó messze vagyunk és máris kezdenek kombitókát füzni a jövőhöz, midőn a törvény, jog és igazság tiszteletben tartásával fognak küzdelembe menni a pártok elveik mellett. Így a többek közt az a hír kapott lábra, hogy városunk jelenlegi képviselője, dr. Chorin Ferencz másnak engedi át a csatatért, miután a győzelemnek nagyon csekély reményével vehetné fel a harcot. A választók nagy része azt rebesgeti, hogy csalódott Chorinban, mert nem felelt meg a hozzáfűzött várakozásoknak. Sokan azt hitték, hogy mindjárt Eldorádó lesz Szatmárból, mihelyt Chorin kapja meg a mandatumot. Eldorádó volt is, de nem a választás után, hanem — előtte. Utána kisült, hogy érdekeinkért Chorin nem sokat tehetett, Szatmárt nem tudta előbbre vinni, noha nem hiányzott nála a jóakarát. Tartja magát az a hír is, hogy a kormánypárt ellen Rákosi Viktor (Sipulus) fogja felvenni a keztyüt függetlenségi programmal. Hogy mit hoz a jövő, termézetesen tudni nem lehet, mert addig sok víz lefolyik a Szamoson, mig kibontják a harczi zászlókat.

Gászhir. Horváth József, vármegyénk nyug. levéltárnoka, 48-as honvéd főhadnagy e hó 9-én este 8 órákor életének 83-ik évében Nagy-Károlyban elhunyt. Tegnapelőtt d. u. 4. órákor helyezték örök nyugalomra.

Az Örök imádás templomára vasárnap minden szent misén, és hétfőn az ünnepélyes nagymisén gyűjtöttek a nőegylet által felkért hölgyek, a gyűjtés eredménye 400 frt körül van. A hétfői nagymise után a püspök ur borítékban mindkét asztalhoz 100—100 frtot küldött a gyűjtő hölgyeknek. A kanonok urak 10—10 frtot adtak. Vasárnap Jankovics Jánosné, Komka Alajosné, Bossin Józsefné, Joanovicsné, Neuvirth Nándorné, Tombory Virgílné urnők és Joanovics Margit, a Tombory és Komka kisasszonyok, hétfőn Hérmán Mihályné és Junk Károlyné urnők, Joanovics Margit és Lengyel Melánia kisasszonyok működtek közre. A gyűjtés rendezői Hérmán Mihályné, a nőegylet elnökijé és dr. Fechtel János titkár voltak.

Ebédet adott Galba Lajos törvényszéki elnök vasárnap délben a városunkban időző táblaelnök tiszteletére, melyen Ő méltósága a püspök ur, Hérmán Mihály polgármester, Veréczy Antal táblabíró, dr. Steinberger Ferencz és Ratkovszki Pál igazgatók, dr. Korbay Károly főkapitány, Farkas Antal kamarai elnök, dr. Bakó József táblaelnöki titkár és Szabó István püspöki titkár voltak jelen. Hétfőn délben a táblaelnök tiszteletére a püspök ur adott ebédet.

Kinevezés. A belügyminiszter dr. Török István szolgabíró a X. fizetési osztályba sorozva Bereg vármegye főispánja mellé titkárnak nevezte ki.

Szóvgyárat állított Nikolics Szeréna Dobrács-Apátiban, kézimunkái, melyek már eddig is országos nevet vívtak ki magoknak, magánházaknál készültek; most teljes berendezésű gyár lett alapítva, hol a munkásnők

együtt dolgoznak. A jövő vasárnap fogják felszentelni. A szertartást — mint halljuk — szentgyörgyi Jordán Károly, pápai kamarás, szaniszlói plébános végzi.

Változás a tanítók közt. A vall. és közokt. miniszter Pécsi Lajos és Káisz Gyula patóházi áll. elemi iskolai tanítókat a misztótfalusi, *Marosán* János apai áll. isk. tanítót a patóházi, *Szlávik* Sándor misztótfalusi áll. isk. tanítót az apai állami elemi iskolához helyezte át.

A kisasszony-napi bucsura 220 főre menő zarándokcsapat ment a Mária-pócsi kegyhelyre Ekkel Lajos, helybeli segédlelkész vezetése mellett. Az ájtatoskodó zarándokok 6 napi fáradtságos utazásukból vasárnap este 1/2 7 órakor érkeztek haza. Lélekemelő volt a bevonulás. Már Vetés alatt számosan várták az érkezőket lobogókkal menvén eléjük, — melyeket fehér ruhás leányok vittek. Kedves meglepetést szereztek elnöküknek a legényegylet tagjai is, kik zászlójuk alatt testületileg jöttek eléje s ők is az imádkozó menet soraiba olvadtak. A temető mögött már mintegy ötezerre növekedett az ájtatoskodók száma és ekkor a szürkülő alkonyatban kigyultak a gyertyák a 60 fehér ruhás leány kezében s felhangzott a hívők Máriát dicsérő buzgó éneke mintegy versenyre kelve a katedralis bugó harangjaival. A menet a püspöki palota előtt kissé megállapodott, hogy a Főpásztor áldását vegye. A templomban rövid ima után Ekkel Lajos, s. lelkész meleg szavakban bucsut vevén zarándokaitól, visszabocsátá őket csendes otthonukba, hogy testi fáradalmaikat kipihenjék s élvezzék a léleknek ama csendes boldogságát, melyet csak a bűnbánatban és őszinte ájtatosságban megsztult lelkiismeret nyújthat az embernek.

Nyilvános nyugtató. A felejthetetlen Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás-templomra a szatmári kir. kath. tanító-, tanítónő- és kiseddóvónőképző intézetek tanári kara és mult isk. évi növendékei a következőképen adakoztak:

1. A nevezett intézetek tanári kara adakozott 27 frt — krt
 2. A tanítóképző növendékei 5 frt 70 krt.
 3. A tanítónő- és kiseddóvónőképző növendékei 21 frt 30 krt.
- Összesen 54 frtot.

Ezen 54 frtnyi összeget alantirt napon egyházmegyénk méltóságos főpásztorához küldtem be, hogy az egyházmegyei többi adomány-nyal együtt jusson rendeltetése helyére.

Kelt Szatmárt, 1899. szeptember 11.

Dr. Steinberger Ferencz.
a képző-intézetek igazgatója.

Az „Ugocsa“ című lapársunk a vásárlás helyezés dolgában tett megjegyzésünkre reflektálva azt mondja, hogy Nagy-Szöllösön nem akkor van a vásár, mikor a törvény rendeli és a város képviselőtestülete akarja, hanem mikor a vásárvámbérlő akarja. És tisztességes zsur-nalistikához méltó magatartással megrójjá a már meg nem változtatható tény. Hát ha úgy van, hogy Ugocsában a vásárbérlő dirigál, az nagyon szomorú dolog, úgy az elüljáróságnak mint a képviselőtestületnek nem csekély megaláztatásával jár. Önérzetes városokban sőt községekben sem tűrnék meg az ilyet, mert hogy a vásár mely napra tétessék át, azt nem a vásárbérlő szabja meg. Ő kérelmez, de hogy a kérelem teljesítve legyen, az a hatóság véleményétől függ. Ezután nem lesz nehéz rájönni, hogy a Nagy-Szöllösön kisasszony-napján megessett botrányért kit terhel a felelősség.

Gyászünnepelet rendezett e hó 11-én d. e. 11 órakor Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából a kir. kath. tanítóképző intézet „Vörösmarty önképzőköre.“ A tárgyszo-

rozatot az énekkar által szabatosan előadott gyászadal nyitotta meg, melyre Müller János IV. oszt. növendék talpraesett alkalmi beszédet mondott. *Olli* Antal ügyesen szavalt egy alkalmi költeményt. *Schmiedt* Ferencz felolvasása szintén dicséretet érdemel. *Müller* Lajos egy praeludiumot, *Baranyi* János zongorán egy gyászindulót korrekttül adott elő. *Steinberger* Ferencz dr. igazgató meleg szavakkal ajánlotta az ifjuság figyelmébe, hogy őrizzék meg kegyelettel évről évre királynénk emlékét. Dicséretreméltó a képzőintézeti ifjuság magatartása, mert minden történelmi nevezetességű alkalmat felhasznál, hogy hazafias érzületének külsőleg is kifejezést adjon.

Városi közgyűlés. A f. hó 11-én, hétfőn megtartott havi közgyűlés a főispán távollétében folyt le s ennek volt a következménye az is, hogy az I. oszt. számtizti állásra a választást nem ejtették meg. Kevés tárgya volt különben a gyűlésnek, a melyből kiemelendő a polgármester havi jelentése. E jelentésében neheztelő hangon nyilatkozik a polgármester azon hírlapi cikkekéről, a melyek a közelmúltban jelentek meg s a melyek kritizálták a magistratus ténykedéseit. A polgármester jelentése után Kovács Leó v. b. tag állott föl s indítványt terjeszt elő, a mely szerint szavazzon a gyűlés bizalmat a tanácsnak. Ezen indítványt elfogadta a közgyűlés. A napirend folyamán felolvastott a belügyminiszter leirata, a melyben engedélyezi a Szatmár hegyen felállítandó önálló gyógyszerárt. Majd rendkívüli közgyűlést tüztek ki a Szabó Norbert kanonok ur által megvásárolt belső postakerti lanka birtok eladási ügyének tárgyalására, még pedig október 9-ére, d. u. 3 órára, majd utána közvetlenül ugyancsak rendkívüli közgyűlést tüztek ki a Bocskay-utca rendezése ügyében a háztulajdonosok által elfoglalandó utcater eladási ügyének tárgyalására is. Ezután Kovács Leó v. b. tag indítványai kerültek napirendre; ezen indítványok azt tartalmazzák, hogy az iskolák fenntartási költségeit vállalja el az állam, s a nagy pótdó miatt a papi fizetéseket szüntesse meg a város. A tanácshoz utasították az indítványokat. A Bugyi Gyula számtizst fellebezését elutasította a gyűlés. A gazdasági szakbizottság előterjesztése alapján a róm. kath. egyházi fizetés-felemelési kérvényét nem teljesítették, azonban Gramma József gör. kath. lelkész 100 frtnyi személypótlékot kapott, bizonyos feltételek mellett, 3 évre. Vásárhelyi Miklós végrehajtó 80 frtnyi fizetés javítást, a rendőrök és szolgák pedig 5% ötödéves korpótlékot kaptak. A közgyűlés 1/26 órakor végződött.

A lövészegyesület által a Nagy-Bányára és Aradra kiküldött tagok dicsőséget szerezve tértek haza, több jutalmat hozva magukkal. *Tombory* Virgil tett ki legderekasabban magáért, ő nyerte az értékesebb tárgyakat.

Vaskaput készített a hidotuli róm. kath. temető bejáratához püspök ur ő méltósága. Régóta érzett szükségét szüntet meg ez által, minek minden kath. ember szívből örül. A kapu diszes, három nyilású, impozáns mű lesz, mely az új töltés által betemetett régi kapu s a jelenlegi bejárás között, a temető keleti sarkán lesz.

Pád. sz. Antal perselyében e héten begyűlt 36 frt 18 kr.

A fő ellenőrzési szemle a m. kir. honvédségnél október 23 és 24-én, pótszemle nov. 9-én tartatik a József főherceg laktanyában. Ez ellenőrzési szemlén minden városunk területén lakó a honvédség legénységi állományába tartozó, a tényleges szolgálatnak már eleget tett egyénnek meg kell jelenni.

A műkedvelői előadásra, mely szombaton este lesz, melyről már lapunk mult számában megemlékeztünk, felhívjuk a közönség figyelmét. Jegyeket Lövy könyvkereskedésében lehet váltani.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik feledhetetlen leányunk, az élete tavaszán elhalt Gizellának temetésén megjelenni szivesek voltak s ez által mély bánatunkat enyhítették, ez uton is hálás köszönetet mondunk. Szatmár, 1899. szept. 10. Lauf József és neje.

Nagy-Majtényban *Haugg* Leó plébános e hó 11-én ünnepélyes gyászmisét mondott a királyné lelki üdvéért, melyen ott volt a községi képviselő testület a főbíró vezetése alatt, a majtényi és gilvácsi tanuló ifjuság és a tan-testület, ezeken kívül nagyszámu közönség. Gyászmise alatt a majtényi zenekar játszott. Az Örökimádás templomára 15 frt gyűlt össze a perselyben.

Új közigazgatási járás. Máramaros vármegyében a huszti járásba tartozott Bereznik, Dolha, Keveczke, Kusnicza, Lipcse, Lipcse-Polyána, Rókamező, Szucha-Bronyka és Zadnya községekből *Dolha székhelyvel* új közigazgatási járás alakított. Ez mind szép, semmi kifogásunk ellene, és ha így a kormányzat könnyebb leend, még hasznos is lehet. De hogy azokat a csuf helységneveket meg nem magyarosítják, az már csakugyan nem szép.

Az ítélet. Körülbelül egy hónapja folyik már a hazaárulással vádolt francia tüzérvadász, Dreyfus bűnyüének végtárgyalása a rennesi katonai bíróság előtt. Az ítélet most lett kimondva. A bíróság Dreyfust bűnösnek mondta ki és 10 évi fogságra ítélte.

A rendőrség figyelmébe. Csak a napokban jelent meg egy főkapitányi rendelet, mely a viszont árusítónak a baromfi vásárlást szerdán és vasárnapon d. e. 9-óra előtt eltiltja. Csak papiron van az! A baromfi kereskedők már 1/2 7 órakor elkobozzák, lefelpénzelik a piacon a behozott baromfiakat a rendőr szemelattára. Természetesen, mert az egész vásártérre, — hol a baromfiak eladatnak — csak egy rendőr van beosztva, ha az egyik végén teljesíti az ellenőrzést, a másik végén nyugodtan vásárol a viszontelárusító. Ugy látszik, hogy meg van a jó akarat a közönséggel szemben, de nincs meg a kellő ellenőrzés, pedig a 100% pótdóval szemben méltán megvárhatná a közönség, hogy legalább a piacon mérsékelt árban szerezhesse be baromfi szükségletét.

A hadgyakorlatokról ma déli 11 óra 50 perczkor érkezett haza katonaságunk, — úgy a serezedbeliek, mint a honvédség. Külön vonatot bocsátottak rendelkezésükre, melyen békeben fértek el egymás mellett a császár és király csapatai. Most már kipihenhetik a fáradalmakat, melyre — mint hiszszük — nem kis szükségük van.

Október hatodika. A gyászos októberi nap félszázados évfordulójának megünneplésére országoserte folynak az előkészületek. Minden nagyobb városban és községben megünneplik az „aradi tizenhárom vértanu“ emlékezetét. A főünnepek természetesen Aradon és a fővárosban lesznek. Különös fénynyel ünnepli meg a vértanuk halálának félszázados évfordulóját az egyetemi ifjuság.

A boldogult Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás templomára adakoztak: 1). A kir. kath. tanítóképző intézet növendékei, Bóhm Endre, Bóday Sándor, Ginál Pál, Princzinger György, Vönház István, Gaál Lajos, Szolomájer József, Tóth Rudolf, Schmied Ferencz, Szabados Pál, Kozma István, Kreiger István, Némethy Sándor 20—20 krt, Müller La-

jos, Kovács Imre, Fischer Mihály, Krémer István 15—15 krt, Movik Sándor, Czier Endre, Zsoffcsák István, Fischer Pal, Reszler Simon, Gecsey Jenő, Kölcsey Elemér, Veres Ferencz, Markscheid Nándor, Lenkey Győző, Augusztini Oszkár, Bauman Vendel, Papp Ferencz, Schultz Lajos, Bari József, Petuker János, Szerdahelyi Károly, Toma Pál, Hénel Gusztáv, Láng József, Ritmüller János, Elhlinger János 10—10 krt. Váczi Mihály, Tillinger István, Brém Pál, és N. N. Schorn Károly és Bart István 5—5 krt. Az adományok összege 5 frt 70 kr. II. A tanítónő és kisedővönőképző intézet növendékei: Lefkovicz Jolán, Reiter Ella, Kamaráth Ottilia, Vodicska Irma, Deutsh Margit 50—50 krt, Pércsy Mária 40 krt, Monó Margit, Monó Anna 25 krt, Kardos Boriska, Rontó Kornélia, Pongrácz Róza, Tabajdy Mária, Juhász Jolán, Wopmayer Ilona, Andrassy Ilona, Bányai Ida, Mondics Erzsébet, Pályi Piroška, Szlafkovszki Ida, Tóth Luiza 20—20 krt, Félágyházy Mariska, Kótay Mária, Tóth Ilona 15—15 krt, Jakobinszki Ilona, Papp Gizella, Szilvász Mária, Taninecz Margit, Komoróczy Hedvig, Papp Matild, Frank Erzsébet, Madzsar Bella, Balogh Irén, Steiger Margit, Mezey Jozefa, Lévy Emilia, Haefucz Margit, Benedek Ilon, Sepsy Anna, Gerinczy Mariska, Gerdenits Ilona, Literáty Mariska, Deák Mariska, Tóth Mariska, Somogyi Mariska, Körösmezei Erzsébet, Tatz Anna, Sáfár Eszter, Stefanik Teréz, Dombrády P., Szivos Boriska, Lázini Mariska, Unger Hermin, Bartha Erzsébet, Zeke Berta, Papp Gizella, Vary Irma, Harsághy Ilona, Trusza Margit, Szántó Klára, Nagy Mariska, Hozás Anna, Szabó Gizella, Vida Mariska, Wéber Irma, Sereghy Margit, Mátyás Emma, Vargha Ida, Szentgyörgyi Ella, Ágoston Erzsébet, Óvári Etelka, Dóri Etelka, Scheffer Emilia, Macsó Angéla, Wimmert Mariska, Terjék Gizella, Vizdos Margit, Sudescher Julia, Mónus Luiza, Schidella Karolin, Hám Mariska, Marosán Anna, Dobozy Eszter, Axmann Viola, Táber Ilona, Vojsza Emma, Besze Ilona, Schwegler Etelka, Méder Mariska, Kovács Melánia, Göbl Anna, Erdős Ilona, Hankisz Jolán, Reich Gizella, Bölskevy Etelka, Szilvász Gizella, Ferentiu Anna, Tóth Ilona, Lucz Izabella, Virág Erzsébet, Lakatos Erzsébet, Tomory Ilona, Pap Róza, Oláh Józsa, Pongrácz Vilma, Nagy Erzsébet, Schwartz Ida, Bernáth Margit, Schnell Mariska, Francz Klementin, Türmenstein Gabriella, Polity Gizella, Sikor Erzsébet, Vargha Irén, Nyárády Berta, Balogh Erzsike, Cseh Olga, Ádám Gizella, Nyisztor Mariska, Noéh Zsuzsanna, Madzsar Mária, Taminecz Erzsébet, Tóth Erzsébet, Zeke Anna, Beniczki Berta, Havranek Margit, Kolleth Aranka, Szoboszlai Szeréna, Csehenter Ilona, Barkász Irma, Ivánovich S., Kandó Terézia, Herbek Valéria, Trefán Póli, Stauder Anna, Kovács Ilona, Kozák Borbála, Martikány Mariska, Andrassy Mariska, Hegedüs Erzsébet, Kniczki Málvin, Vankai Mariska 10—10 krt, Kollmer Elza, Illyés Zsuzsi, Guricsky Elvira, Berecz Mária, Gólya Róza, Szamovolszky Anna, Liptay Anna, Holubak Róza, Ruffy Ida, Subaly Aranka, Izsáky Anna, Kerekes Erzsébet, Csuvara Mária, Zsamba E., Schwank Berta, Szolomájer Berta, Balazs Szidi, Vági Gabriella, Kovács Malvin, Thain Ida, Szücs Róza, Kemény Irén, Szmolka Emma, Szilassy Anna, Schönbrun H., Hankus Irén, Rubleczi Erzsébet, Hrabovszki Viola, Perlaki Mária, Rasztovich O., Urbán Mál, Egeli Katalin, Cserei Ottilia, Szlivka Vilma, Pámer Gizella, Kolumbán Karolin, Vargha Paula, Barra Juliska, Grabowska Elvira, Peitl Emma, Krémer Hermin, Máthé Etelka, Köröz Blanka, Matya Etel, Weismann Gizella, Szentiványi E., Péter Erzsébet, Horváth Etelka, Kunsch Gizella, Klamarsik E., Mandula

I., Bocskay Kornél, Tarnóczy Margit, Hazsinszki Margit, Mihálics Anna, Oroszi Zsófia, Prikoszovics Anna., Posta Róza, Vrabély Anna, Lauf Gizella, Griga Anna, Pant Juliska, Weismann E., Papp Elvira, Daróczy Vilma 5—5 krt. A gyűjtés eredménye a nőképezdekből 21 frt. 30 krajczár.

A munkaszünet a községekben. A belügyminiszteriumhoz számos levél és folyamodvány érkezett, melyben a folyamodók mindegyike arról tudakozódik, hogy a falun levő fűszerek, regále-bérlők és rövidáru kereskedők a vasárnapi munkaszünet tekintetében ugyanazon eljárást tartoznak-e követni, mint a városiak? A belügyminiszter a tömegesen érkezett kérdésközpontokra most körrendeletben válaszolt, melyben határozottan kimondja, hogy a városi és falusi kereskedőkre nézve egyformán szól a munkaszünetről rendelkező törvény; kivételt képeznek azonban ama fűszer-, sőt rövidáru kereskedők is, kik dohányt és szivart is árusítanak, mi falun gyakran előfordul. Ezek azonban a munkaszünet törvénye értelmében szintén kötelesek üzleteiket zárva tartani s dohánykészletüket akár a kapuk előtt, vagy üzletük előtt árusíthatják.

A képviselőház feloszlata. Egy régen szállongó hírnek ad kifejezést a P. H. Konstátja azt a tény, hogy politikai körökben egyre határozottabban terjed az a nézet, hogy a jelen képviselőház még a rendes idő, 1901. előtt fel fog oszlattatni.

Hogy áll a gabnatermés. A földmiv. miniszter a konzulátusok és gazdasági tudósítók útján kipuhította a világ és hazánk ez ideig gabnatermésének eredményét. Eszerint, hogyha a múlt évek összes feleslegét piacra viszik, még akkor is *jelentékeny* hiány mutatkozik búzából és rozsból, árpából és részben zabból is. A világ ez ideig gabnatermését normálisnak is alig lehet nevezni, a múlt évekhez képest nagy a visszaesés nemcsak Európában, hanem a tengerentúli államokban is. A múlt évekhez képest búzából kisebb termés van 100—110 millió hektoliterrel, rozsból 45—50, árpából 23—28, zabból 30—35 hektoliterrel. A tényleges szükséglettel szemben az összes hiány a kalászos gabonában 97—102 millió hektoliter.

Azon gőzkazánok, melyek a kazán gőzterével összekötésben álló syphonszerű vízelzárással s a gőznyomást önműködőleg szabályozó biztonsági csőberendezéssel bírnak, bármely helyiségben akadálytalanul felállíthatók, hatósági felügyelet vagy ellenőrzés alá nem esnek.

40 éves szolgálati érem magán egyéneknek. A földmiv. miniszter közhírré teszi, hogy a 40 éves szolg. díszérem a szolgálat minőségére való tekintet nélkül, mindennemű magán szolgálatban álló egyének, így a gazdasági cselédek is meg kaphatják. Folyamodni kell a szolgabíróshoz, vagy polgármesterhez. Csatolni kell munkaadónak 2 tanu előtt adott bizonyítványát arról, miszerint a pályázó 40 évig egy és ugyanazon birtokon (vagy birtokosnál) szolgált.

Az ipariskola felügyelő bizottsága Kovács Béla kir. tanácsos tanfelügyelő elnöklete alatt a Makay Elek lemondása által megürült tanítói állásra három pályázó közül Saja Sándor ref. tanítót választotta meg.

Kedvezményes viteldij szállítást engedélyezett a vasutokon a keresk. miniszter az önműködő permetezőhöz szükséges anyagok szállítására, ha azok valamely gazdasági egyesület vagy a közig. bizottságok útján az alispán vagy polgármester által kiállított igazolvány alapján kerülnek feladásra.

A gőzkazánfűtők tanfolyama a budapesti m. kir. állami felsőipariskolában október hó 1-ső napján nyílik meg s november hó közepéig tart. Ezen a tanfolyamon a gőzmozdony (locomobil)

kazánok és a stabil kazánok szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókul felvételnek a 18 életévüket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszamosok, kik már kazánok mellett foglalkoztak. A jelentkezők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni s a munkások, — ha munkában vannak, — a munkaadóktól kiállított munkabizonyítványt s ha nem állnak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 5 frt, a melyet a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. *A beiratások szeptember hó 15-től 21-ig tartanak az intézetben* (VIII. Népszínház-u. 8.) vidékiek a tandíj bevétele mellett levélben is beiratkozhatnak.

Hirdetmény. A Szatmár-Németiben állomásozó 12-ik honvéd gyalog ezred részére 1900 évi január hó 1-től 1900 évi december hó 31-ig szükséges naponként 280 az az kétszáz nyolcvan adag 840 grammos kenyér, — 21 az az Huszonegy adag 4200 gramos zab, — Mármaros-Sziget állomásra naponta 180 azaz Egyszáz nyolcvan kenyér 840 gramos adagokban, 8 az az Nyolcvan adag 4200 gramos adagokban, — Nagy-Károly állomásra naponta 180 az az Egyszáz nyolcvan kenyér 840 gramos adagokban, szállításra a nem közös módon való biztosítási tárgyalás 1899 év október hó 9-én délelőtt 10 órakor Szatmáron a m. kir. szatmári 12-ik honvéd gyalog ezred kezelő tiszt irodájában (József főherceg lakatnya) fog megtartatni, ahol a szállítási feltételek naponta délelőtt 8 órától 12 ig délután 2-től 6 ig megtekinthetők.

„The Gresham” életbiztosító-társaság Londonban. E társulat 50. évi jelentése, mely az 1898. évi december 31-én befejezett üzletéről szól és a részvényesek 1899. évi május 10-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük: Az 1898. évben 6612 kötvény kor. 58.680.009.43 fill. tőkeösszege lett kiállítva. A díjbevételek, levonva a visszbiztosításért fizetett összeget, kor. 23.290.440.41 fillérre rugtak, mely összegben a korona 2.681.864.79 fillért tevő első évi díjak bennfoglaltatnak. A kamatszámle mérlege a lefolyt üzleti évben korona 6.475.032.68 fillért tett ki és a társaság jövedelmét a díjbevételekkel együtt korona 29.765.473.09 fillérre emelte. A társaság az elmúlt évben korona 10.446.632.86 fillért utalványozott oly követelések alapján, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt kiadásai és vegyes biztosításokra korona 3.386.986.92 fillért, visszavásárlásokra 1.289.474.10 fillért fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és járadékalapok a lefolyt üzleti évben korona 8.927.312.85 fillérrel gyarapodtak. Az aktívák főösszege 1898. december 31-én korona 168.924.140.33 fillérre rugtak. Tőkebefektetések: korona 471.489.87 fillér az angolbank alapjaiban, kor. 372.529.25 fillér indiai és gyarmati kormányok értékeiben, korona 31.285.784.71 fillér idegen államok értékpapiraiban, korona 10.332.533.67 fillér vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, korona 66.905.166.02 fillér vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben, korona 16.428.645.44 fillér a társaság ingatlanaiában (ezek között van a társaság budapesti háza), korona 7.561.773.65 fillér jelzálogokban, korona 12.636.648.21 fillér a társaság kötvényeire nyújtott kölcsönösszegekben, korona 2.237.175.87 fillér pénztári készletben és folyószámlán és korona 20.692.373.64 fillér különböző értékekben.

V i d é k.

Nagy-Károly, szept. 11.

A *Petőfi ünnepélyre*, mely e hó 24-én lesz megtartva városunkban, meghívják a szatmári Kölcsey-kört, melynek a program keretében egy számot tartanak fenn, a szatmári Széchenyi-társulatot, az aradi Kölcsey-egyesületet, a zilahi Vesselőnyi-egyletet, a debreczeni Csokonay-kört, a beregvármegyei közművelődési egyletet, és a nyiregyházi Besse nyey kört. Programja a következő: A díszgyűlés d. e. 11 órakor lesz a városház nagy-

termében a következő műsorral: 1. A nagy-károlyi dalárda énekli a Hymnuszt. 2. Elnöki megnyitó, mondja Nagy László a Nagykárolyi Kölcsey-Egyesület elnöke. 3. Petőfi és Kölcsey (irodalmi tanulmány) Bodnár Zsigmondtól, a Petőfi-Társaság r. tagjától. 4. Költemény Pósa Lajostól, a Petőfi-Társaság r. tagjától. 5. Prózai felolvasás Jókai Mórtól, a Petőfi-Társaság elnökétől. 6. A szatmári Kölcsey-Kör részére fentartott szám. 7. Felolvasás Rákosi Viktortól a Petőfi-Társaság r. tagjától. 8. A Szózat, énekli a nagykárolyi dalárda. Ezután következik a Petőfi-Társaság által a Kölcsey szobor megkoszorúzása és végül a három emléktábla leleplezése. A városházán elhelyezett emléktáblánál a leleplező beszédet tartja a szatmári Kölcsey-Kör tagja, a Térey-féle háznál a Petőfi-Társaság kijelölendő tagja, a régi kaszinónál Baudisz Jenő. Délben 1 órakor társas ebéd lesz a vármegye-ház nagytermében. Este diszelszólás a színházban, ezután táncmulatság a vármegyei színház nagytermében. A táncmulatság jövedelmét a Petőfi-ház alapja javára fordítják. Az ebédre jelentkezni lehet szept. 21-ig Nagy Sándor aljegyzőnél. A táncmulatság belépő díja lesz 2 korona, családjegy 5 korona, karzatjegy 2 korona. Hir szerint Jókai Mór, a nemzet ünnepelt írója is lejön az ünnepélyre. Másnap vagyis szept. 25-én kirándulnak a jelentkezők Erdődre, a hol Lauka Gusztáv és Bársony István tartanak beszédet. A koltói kirándulás részletei még nincsenek megállapítva.

A közgazgatási bizottság e hó 9-én gyűlést tartott, melyen a főispán akadályoztatása miatt Nagy László alispán elnökölt. A Kölcsey-egyesület kérelmére a bizottság kimondta, hogy a Petőfi-ünnepély rendezésében erkölcsileg támogatja, s a költségekre 300 frtot szavazott meg. Nagy Ákos felfüggesztett erdői főszolgabíró azon kéréssel fordult a bizottsághoz, hogy semmisíttessék meg azon határozat, mely a vizsgálati iratokat a tisztai ügyésznek kiadni rendelte, és pótlólag hallgassák ki, vagy nyilatkozatának beterjesztésére 30 napot engedélyezzenek, minthogy a vizsgálat során nem volt kellőleg kihallgatva. A bizottság a kérelmet elutasította, mert az eljárás teljesen korrekt volt. Luby Géza indítványára kimondatott, hogy úgy a főszolgabírók, mint a járásorvosok szigorúan ellenőrizzék a koresmárosokat, hogy a népnek kimért pálinka a követelményeknek megfelelő legyen. Elfogadtatott a tanfelügyelő azon indítványa, hogy a főorvos irassa össze a körorvosok által azon iskolákat, melyek az egészség követelményeinek, vagy a népesség számarányának g nem felelnek.

A városi közgyűlésen Péchy László felszólalt, hogy a tözoltóság jelen szervezetében nem felel meg feladatának. Ezt a polgármester is elismerte és megígérte, hogy az ügyet tanulmányozván legközelebb javaslatot fog beterjeszteni az intézmény javítása érdekében. Mgis igazsága volt hát a mult évben tudósítónknak, midőn az ottani rendetlen állapotokat bolygatta,

A vármegye költségelirányzata 6550 frt 57 kr. hiányt mutat, melyet az állandó választmány állami javadalmazással óhajt fedezni.

A nagykárolyi kegyesr. ház ez évben a köv. tagokból áll: Palezer Ernő, kormánytanácsos, házfőnök, h. plébános, Vanke József, aranymisés, tiszteletb. kormánytanácsos, házi lelkiatya, Hám József, házi másodfőnök, gimn. igazgató, Nándor Béla, Timár Péter, plébá-

nossegéd, Holeczinger Imre, Jakab Gyula, Poór János, gimn. tanárok, Tietz Sándor, plébánossegéd, Priváry József, Vittkó József, Csóti Márk, Lőrincz Gábor, Rózsa István, Hollósy Béla, Szabó Alajos, gimn. tanárok.

Mátészalkán f. hó 17-én Hlosvay Endréné urnő védnöksége alatt a mátészalkai iparos és polgári ifjúság a Sarkadi vendéglő disztermében a szegény-alap javára, világpostával egybekötött szüreti mulatságot rendez, melyre a művelt közönséget ezuton is tisztelettel meghívja a rendezőség nevében: Hlosvay Endre elnök, Béress Gyula alelnök, Rohay Gyula jegyző, Jeszenszky Sándor pénztárnok. Belépti-díj személyjegy 1 korona, családjegy 3 korona, kezdete délután pontban 4 órakor, felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kérjük a t. vendégeket, hogy az ünnepély megnyitására pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Ungváron az elhalálozás folytán megüresedett vármegyei tiszti főügyészi állást legközelebb fogják betölteni. Bizonyosra vehető Lám Gyula alügyész megválasztása, kinek helyére Remenyiczki Mihály ügyvéd pályázik. — **Deák** Bertalan nagybereznai főszolgabíró édes atyja sasvári Deák Vince nyug. körjegyző, 48-as honvédfőhadnagy e hó 8-án 72 éves korában elhunyt.

Hazánk és a Külföld.

Az unitáriusok panasza. Székely-Keresztúron a napokban tartották meg az unitáriusok zsinatjukat. A zsinaton az elnökő Ferenc József „püspök” „sajnálattal” kiemelte, hogy ebben az évben lelkeszi szigorlatot csak ketten tettek s hogy az *egyházpolitikai reformok óta az egyházi pályára mind kevesebben lépnek.* Azonban „biztatja” a jövő nemzedéket, hogy a *kongrua* legközelebb minden veszteségért kárpótolja a papságot.

21 ezerrel több magyar. És pedig havonként! Ilyen örvendetes meglepetéssel szolgál az orsz. statisztikai hivatal legutóbbi füzeté. Szerinte ugyanis ez évi július hónapban 61.145 gyermek született, ellenben csak 36.727 ember halt meg; a népesség természetes szaporodása tehát: 24.418. Vagyis egy hónap alatt Szent István király birodalmának lattalvalói oly mértékben szaporodtak, hogy ha az mindig így tartana, egy év alatt 732 ezerrel lennének több, husz év alatt pedig éppen két annyian lennének, mint most vagyunk. A legörvendetesebb ebben különben az, hogy a szaporodás a magyar megyékben a legerősebb, — a legkisebb szaporodást pedig Gömör vármegye mutatja.

A délafrikai háború. Anglia és Transzváal között a háború elkerülhetetlennek látszik. Az utolsó szót ugyan még nem mondták ki az ellenségeskedő felek, de mind a két fél, úgy látszik, teljesen beleélte magát abba a meggyőződésbe, hogy lehetetlenség engedni, mert minden kibuvó szerintük el van torlaszolva.

Különfelek.

— **Franciaországból** nem jó hírek érkeznek. A szenvedélyek magasra vannak felkorbácsolva s a két század találkozója végzetes lehet a francia társadalomra. Párisban, a szent-József-templomot kirabolták és a legméltóságosabb Oltári-szentséget irtózatosan meggyalázták. Richard biboros érsek a rettenetes profanatio hal-

latára székhelyére visszasietett és főp. levelet tett közzé, hogy már szent Péter apostol megmondotta, mik a keresztények a társadalomban. A társadalmi rend legerősebb oszlopai. Híveit felszólítja, hogy imádkozzanak Franciaországnak, mint államnak — megteréséért.

— **Papnak tilos a politika.** Hol? Franciaországban. Hallgassuk csak meg a következő esetet. A francia kormány Perrin kanonoknak, aki Baumeban plébános es esperes, felfüggesztette a fizetését azért, mert hívei a 42. ezred katonaságát megjelenezték. A szabadkőműves észjárás e miatt a plébánost bünteti politikai manifesztáció címén. Ilyen keserves kenyér a pap állami fizetése. Ilyen igazságos a felekezeten francia állam. Ezek felé az „édes” vizek felé evezünk mi is.

— **A cukor nem árt.** Nagy lesz az öröm a gyermekszobákban, a hová eljut ez a hír. Eddig még a legjobb mama is megtiltotta a sok cukorevést, sőt válságos pillanatokban a szigoru doktor bácsi segítségét is kikérte, hogy elszoktassa a kis majszolókat az édességektől. A doktor bácsi azonban ezental nem áll többé a mama pártjára, mert a mint az Ifjúság és Egészség című folyóirat írja, tévedésen alapult az a hír, mintha e cukor ártana a gyermek fogának. Sőt ellenkezőleg, a cukor egyike a legkiválóbb tápszereknek s a rossz fog meg a cukor között csak látszólagos az összefüggés. Es ha mindenáron összefüggést akarunk keresni a kettő között, akkor inkább azt kell mondanunk, hogy a rossz fogu gyermekek, a kik rendszerint egyébként is betegek, mintegy ösztönszerűleg szeretik a cukrot, ezt a jó tápláló anyagot. Es hogy a cukor nem is rontja a fogakat, azt éppen az angolok bizonyítják, mert ők esznek legtöbb cukrot s mégis nekik van legjobb foguk. De árt a fognak a mindenféle cukrászsütemény, meg a bonbon, mert ezekben savak vannak s rontják a fog zománctát és a belsejét is.

Irodalom.

Figyelemre méltó művek: Megjelent: „Gyakorlati Hitelmezések” a népiskolai I. osztálya számára III. kiadás. Irta és kiadta Fonyó Pál a kath. Hitoktatás szerkesztője, jelenleg ó-becsi plébános. Óráról órára kidolgozott praktikus hitelmezéseket nyújt a hitoktatók és népiskolai tanítók és papnövendékek használatára. Az összes püspökök melegen ajánlották egy évtized előtt első kiadását; a sajtó a legnagyobb elismeréssel szólott ugyanakkor róla; kelendősege pedig azt igazolta, hogy alig van lelkes hitoktató, kinek kezéből hiányoznék. Emeli értékét, hogy az „új elemi káté” tervezetét is nyújtja, még pedig oly elemies és népies feldolgozásban, mely csaknem minden emléttetést fölöslegessé tesz. — Bolti ára 2 frt, — papnövendékek és tanítójelölteknek 1 frt 50 kr.; — s kik ez összeget előlegesen beküldik, a művet keresztkötés alatt bérmentve kapják. A nagy emlékü „Ipolyi” püspök szavai szerint „egyetlen hitoktató kezéből ne hiányozzék!”

Megjelent: A „magyarászott elemi katekizmus” 3-ik kiadása. Irta Fonyó Pál, kiadja Stampfel Károly könyvkereskedése Pozsonyban. Mint hitoktatási vezérkönyv fényesen oldotta meg feladatát, s ezért hazánk összes egyházhatóságainak ajánlatát bírja, és több szempont külön dicséret sorokkal is megörvendeztette a szerzőt. Bolti ára 2 frt, — megrendelhető a kiadónál Pozsonyban.

A Szent Gyónáshoz először készülő ifjúságnak” legüdvösebb imakönyve a dustartalmu, szép papiron, tiszta nyomásu, diszes és tartós kötésű és mégis olcsó, most már a harmadik kiadásban megjelent: „A Legszenlebb nap” vagy *Imák és elmélkedések a szent gyónás és áldozás napjára* a buzgó kath. hívek lelki épülésére főpásztori kegyes jóváhagyással írta Fonyó Pál. A művecske 21 1/2 ivre terjed s ötféle kiadásban kapható *Stampfel* K. udvari könyvkereskedésében *Pozsonyban*. Ára vászonkötésben 75 kr. — diszes vászonkötésben 1 frt. — bórben 1 frt 20 kr. — legfinomabb bőrötésben 3 frt — esontimatióban 2 frt 50 kr.

Terményárak.

Termény métermázsanként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	7	10	7	40
Kétszeres	5	70	6	—
Rozs	5	10	5	40
Árpa	4	20	4	40
Zab	4	—	4	10
Tengeri	5	20	5	40
Kása	11	—	—	—
Fehér paszuly	4	50	—	—
Tarka	4	—	—	—
Szilva	15	—	16	—
„ füstölt	—	—	—	—
Répeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja új	1	20	1	30
Szalonna	65	—	—	—

Pályázat.

A Szatmárvármegyébe kebeleztetett alsó-homoródi rk. most rendszerezített

II. TANITÓI ÁLLOMÁSRA

folyó hó 20-ig pályázat hirdetik. Javadalma: 1) hitközségtől 60 frt. 2) Államsegélyből 340 frt. Lakásul egyelőre 1 szoba. Kötelessége a kisebbek osztályában tanítani minden nap és az ismétlőket vasárnaponként. Az oklevéllel, erkölcsi és működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvény nt. Lang Ferencz ker. esperes urhoz intézendő Sándorfaluba, u. p. Kraszna-Béltek (Szatmár vm.)

FELHIVÁS!

Ezennel van szerencsém a t. ez. osztály-sorsjegy vevőknek becses tudomására hozni, hogy **az V. sorsjátékban, az első osztály huzása f. évi november hó 16-án és 17-én** tartatik meg és a következőszámok föölárúsításomban beszerezhetők.

1351-161	1400-ig	45801-161	45850-ig
3276	3300	46901	46950
6051	6075	48576	48600
6176	6200	51101	51150
14776	14800	52601	52625
16376	16400	64501	64525
25101	25125	68076	68100
26626	26675	68401	68450
28101	28150	73976	74000
32476	32500	76401	76425
34301	34325	78776	78800
34976	35000	82926	82950
38526	38550	87026	87050
39226	39250	91901	91950
39301	39325	92226	92250
45601	45625	95276	95300

Mínthogy már e hó közepén az V. sorsjáték sorsjegyeinek kiadását megkezdem, felkérom a t. ez. vevőközönséget, kik a fent felsorolt számokra játszani kívánnak, megrendeléseiket legkésőbb **szeptember 15-ig** hozzám juttassák, mert csak akkor számíthatnak biztosan a megrendelt számra

Az első osztálynak az ára:

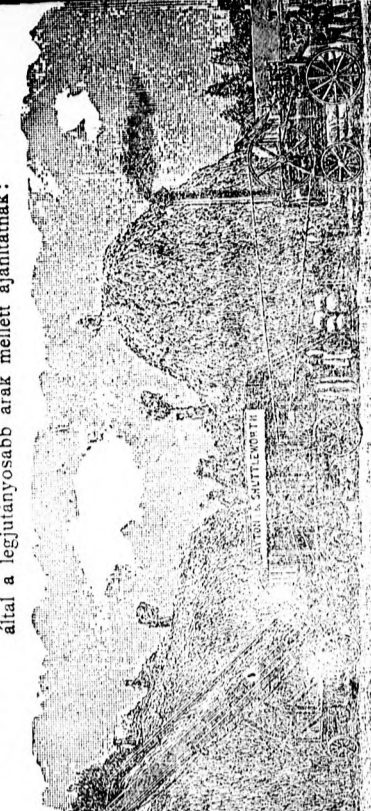
1/1 = 6 frt, 1/2 = 3 frt, 1/4 = 1 1/2 frt, 1/8 = 75 kr.

A megrendelt sorsjegyeknek árát szíveskedjék postautalvánnyal hozzám minél előbb beküldeni, hogy a kívánt sorsjegyszámmal biztosan szolgálhassak.

Teleki Zsigmond Pécssett

a m. kir. osztálysorsjáték föölárusítója.

Clayton & Shuttleworth Vácz-körút 68. sz. Budapest
mezőgazdasági gépjárművek által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:



Locomobíl és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és továbbá jármű-éséplőgépek, lóherre eséplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill” legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vusú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajánlatok kivétel nélkül ingyen és bérmentve kérésre.

Lincolni törzsgárunk a világ le-magyobb locomobíl- és cséplőgép-gyára.

Teljes katonai felszerelések raktára.

TARTALÉKOS TISZTEK,

egyéves

ÖNKÉNTESÉK

ELEGÁNSAN és ELŐNYÖSEN

felszereltetnek

MELEG

ÉS FORR

polgári,

papi-, és egyenruha

üzletében

Szatmár,

DEÁK-TÉR

(városház épület.)

Polgári ruhák a legutóbbi divat szerint.

Papi öltönyök előnyös árban.

Vegyítiszta, természetes,

FOLYÉKONY
Szénsav (G02)
Dr. Raydt szénsavipar
részv.-társaság gyárt-
mánya.

Gyártelepek:

Eyach, Stuttgart, Berlin, München
Zürich, Bécs.

Könnü 10 és 20 klgmos acél tartályokban.
Vezérképviselőség és állandó nagy raktár
Magyarország és a keleti tartományok részére:

DARVAS JÓZSEF

Budapest, Gyár-utca 31.

Telefon 11-80. Telefon 11-80

Viszont eladók egyes
megyékre kerestetnek.

ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET

Rieger testvérek

Budapest,

VII. Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyár-
nak fiókja. Legolcsóbb áron kiváló
orgonákat szállítanak.

A cég 25 évi fennállása óta

700 új orgonát

épített, melyek közül **245** esik Ma-
gyarországra, a többi Norvégiába
Németországba, Romániába, Orosz
Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDESE
SZATMÁR, DEÁKTÉR.

Jelen idényre ajánlom egész új mintájú porcel-
lán és angol fajans étkező, kávé, teás, és
ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül**
nagy raktárt tartok. Továbbá ajánlok: Magyar,
Cseh, Francia ivókészleteket, Berdorfi, Al-
paca és cinacél evőeszközöket, **konyha be-**
rendezési cikkek, egész finom olaj nyomatu
genre és szent képeket, sok más használati és disz-
tárgyat, melyekből állandóan nagy raktárt tartok.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Kép-keretezések igen olcsó árban.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bou-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1899-ik őszi és téli idényre
papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete
palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal
24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-
gallérral, bélelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból,
tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méter**
sámra is eladatnak.



Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.